

Lunds stifts prästlönetillgångar

ÅRSREDOVISNING 2021

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2021	4
FLERÅRSÖVERSIKT	26
RESULTATRÄKNING	27
BALANSRÄKNING	28
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	30
KASSAFLÖDESANALYS	31
NOTER	32
REVISIONSBERÄTTELSE	43
EGENDOMSFÖRVALTNINGEN	47
EGENDOMSNÄMNDEN	47
STIFTSFULLMÄKTIGE	48
FÖRSAMLINGARNAS ANDELAR	50
REPORTAGE	53

Lunds stifts prästlönetillgångar

ÅR 2021 VAR ETT förhållandevis stillsamt år i jämförelse med 2020 då Corona-pandemin gjorde sitt intåg över världen och jämfört med de inledande månaderna av 2022 som präglats av Rysslands invasion av Ukraina. Omvärlden och Lunds stifts prästlönetillgångar hade anpassat sig till en tillvaro präglad av Corona-pandemin. För Lunds stifts prästlönetillgångar löpte verksamheten på nästan som vanligt men i något lugnare tempo som en följd av att många möten och arrangemang ställdes in.

Miljö, klimat och hållbarhet var i fokus för förvaltning även 2021. Arbetet utifrån miljö- och klimatpolicyn tillsammans med Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska ständigt genomsyra förvaltningsarbetet. Jord- och skogsbruk är aktuella ämnen som diskuteras flitigt i olika medier. Många har starka åsikter om hur jorden och skogen ska brukas och vilka skötsel- och brukningsmetoder som är bra för miljö och klimat. Från förvaltningens sida ser vi till att hålla oss uppdaterade om nya forskningsrön och vi ser positivt på att det pågår mycket forskning för att möjliggöra omställningen till ett mindre fossilberoende och mer hållbart brukande av jord och skog. Gemensamma och kvalitetssäkrade mätmetoder är en nödvändighet för att vi ska kunna utveckla och förbättra vår egen verksamhet när det gäller till exempel koldioxidpåverkan, men även avseende växtnäringssläckage med mera.

Verksamhetsåret 2021 omsatte Lunds stifts prästlönetillgångar 199,8 miljoner kronor. Årets utdelningsbara resultat är 74,7 miljoner kronor, jämfört med 70 miljoner kronor föregående år. Egenomsnämnden kommer att föreslå stiftsfullmäktige att dela ut 74 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor mer än föregående år. Egenomsnämndens långsiktiga mål är att över tid hålla en hög och jämn utdelningsnivå för att på så sätt underlätta för församlingarna och pastoraten att budgetera för sina intäkter från prästlönetillgångarna. Målet uppnås bland annat med hjälp av de balanserade vinstmedlen som fungerar som en utjämnande buffert.

KATARINA HALLENBORG OCH ANNELI KIHSTRAND

Trots viss osäkerhet på marknaden blev 2021 ett mycket positivt börsår och stora realisationsvinster kunde hämtas hem. Den höga inflationen reducerade däremot det utdelningsbara resultatet från fondens förvaltning. Inflationen på 3,9% innebär att drygt 18 miljoner kronor av fondens avkastning avsatts till kapitalet som skydd mot värdeminskning.

Skogsförvaltningen redovisade ett betydligt högre resultat än budgeterat. Det fina resultatet beror på mindre granbarkborreskador än befarat, lägre avverkningskostnader och höga virkespriser. Debatten om skogsbruket var intensiv under 2021 och det är tydligt att det finns många olika sätt att se på hur skogen ska brukas. Från förvaltningen försöker vi möta debatten med fakta och information om hur vi brukar och förvaltar skogen i Lunds stift.

Även jordbruksförvaltningen gjorde ett högre resultat än budgeterat vilket till stor del beror på att mycket av det planerade byggnadsunderhållet blivit försenat på grund av Corona-pandemin. Som en del av hållbarhetsarbetet och ett ökat fokus på klimat och miljö köpte Lunds stifts prästlönetillgångar in 1,2 ton blomsterfröer som delades ut till arrendatorerna för att sås i kantzoner. Genom att bidra till blommande kantzoner vill vi gynna och betona vikten av den biologiska mångfalden. Mer om de blommande kantzonerna finns att läsa i reportaget på sidan 53.

ANNELI KIHSTRAND

Ordförande egenomsnämnden

KATARINA HALLENBORG

Chef egenomsförvaltningen

Förvaltningsberättelse 2021

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA, SOM FÖRVALTAS av Svenska kyrkan, har sitt ursprung i fastigheter som donerats till kyrkan. Enligt traditionen brukar Olof Skötkonungs dop ses som början av Sveriges kristna tid. Kungens första åtgärd efter dopet var att skänka jordegendomar till Svenska kyrkans uppbyggnad. Flera av prästlönetillgångarna härstammar från medeltiden då bybor och stormän runt om i Sverige skänkte jord och skog för att kunna finansiera byggandet av kyrkor och avlöna prästerna. Bland annat bidrog de som ägde egendom med att skänka ett tionde av sin avkastning till prästens lön och kyrkans underhåll. Alltjämt idag bidrar avkastningen från prästlönetillgångarna, tillsammans med kyrkoavgifterna, till att finansiera Svenska kyrkans verksamhet.

Prästlönetillgångarna består av prästlönefastigheter, det vill säga jord och skog, samt av prästlönefonder. Prästlönefonder utgörs av medel som frigörs när prästlönefastigheter säljs. Prästlönetillgångarna har enligt 9 § Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Det innebär att varje prästlönetillgång, fastighet eller fond, är självägande, det vill säga ägs av sig själv. Den är en självständig förmögenhet och ett stiftelseliknande rättssubjekt. De 13 stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna anses dock var och en utgöra ett eget skattesubjekt. Enligt lag får endast avkastningen från tillgångarna användas för ändamålet. Detta ska garantera att den förmögenhet som prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Prästlönetillgångarna lyder, liksom andra juridiska personer, under jordförvärvslagen. Detta innebär att förvärv av fastigheter från fysiska personer alltid ska balanseras genom försäljning av lika mycket mark till fysisk person. I praktiken medför detta att arealinnehavet endast kan utökas genom förvärv från andra juridiska personer.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag av prästlönetillgångarna till stiftet.

I Lunds stift har stiftsfullmäktige tillsatt en egendomsnämnd för att förvalta prästlönetillgångarna. Det operativa arbetet utförs på avdelningen för egendomsförvaltning på Lunds stiftskansli. Egendomsnämnden har under verksamhetsåret 2021 bestått av sju ordinarie ledamöter och fem ersättare. All operativ personal är anställd av Lunds stift som sedan säljer tjänster till prästlönetillgångarna.

Församlingarna inom stiftet har andelar i prästlönetillgångarna efter hur stor del av tillgångarna som härstammar från respektive församling. Av den årliga avkastning som förvaltningen genererar delas hälften ut till de församlingar som har andelar i tillgångarna medan den andra hälften tillfaller det inomkyrkliga utjämningsystemet och betalas in till nationell nivå.

Enligt reglerna i kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och ge bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Dessutom ska förvaltningen ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska enligt kyrkoordningen också i skälig omfattning ta hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Hållbarhetsarbetet i Lunds stift är ett ständigt pågående arbete där man strävar efter att balansera de ekonomiska och sociala värdena med de miljömässiga.

FAKTA

- Lunds stifts prästlönetillgångar har sitt säte i Lunds kommun.
- Prästlönetillgångarna består av jord, skog och fondmedel.
- Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar fondmedel till ett värde av cirka 660 miljoner kronor.
- Lunds stifts prästlönefond följer de etiska placeringsregler som finns i Svenska kyrkans nationella finanspolicy.
- Fast egendom som köps av medel ur prästlönefonden blir en prästlönefastighet.
- Varje år ska ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas till kapitalet.
- Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar 312 prästlönefastigheter och arealen uppgår till cirka 12 160 hektar jordbruksmark och övrig mark samt cirka 9 700 hektar skogsmark inklusive impediment.
- Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver inte eget jordbruk utan arrenderar ut all mark, både med och utan byggnader.
- Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver skogsbruk i egen regi.

Förvaltningsberättelse 2021

Resultat och ställning

Resultatet för verksamheten kommer från prästlönefastigheterna och prästlönefonden. Årets resultat, inklusive försäljning av prästlönefastigheter och före skatt, uppgår till 171 miljoner kronor (93 miljoner kronor föregående år). Den stora avvikelsen från föregående år beror främst på att det omfattande markbytet som genomförts med Sveaskog nu är slutreglerat i bokföringen. Resultatet vid försäljning av prästlönefastigheter är inte utdelningsbart, utan tillförs prästlönefonden. Det utdelningsbara resultatet beräknas efter avdrag för skatt, värdesäkring av fonden och realisationsvinst vid fastighetsförsäljning. För bokslut 2021 är detta 75 miljoner kronor (70 miljoner kronor föregående år). Skatten på årets resultat är 9,9 miljoner kronor (9,7 miljoner kronor föregående år). Årets utdelningsbara resultat är 19 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket till största delen beror på högre realisationsvinster från värdepapper men också på avsevärt lägre kostnader för jordbruket än budgeterat samt på både högre intäkter och lägre kostnader för skogsbruket än budgeterat.

Under året har 31 hektar åker, 2 hektar skog och 1 hektar tomt samt två byggnadsbestånd, Svalöv Tirup 7:1 och Lund Gödelöv 6:1, avyttrats för sammanlagt 29 miljoner kronor. I Trelleborgs kommun har 22 hektar åker förvärvat för 8 miljoner kronor.

År 2014 avtalade Lunds stifts prästlönetillgångar med Naturvårdsverket om ett markbyte. Affären, som har slutförts under 2021, innebär att ett antal områden om sammanlagt cirka 360 hektar skog med höga naturvärden har överförts till Naturvårdsverket och blivit naturreservat. Som ersättning fick Lunds stifts prästlönetillgångar knappt 600 hektar produktiv skogsmark.

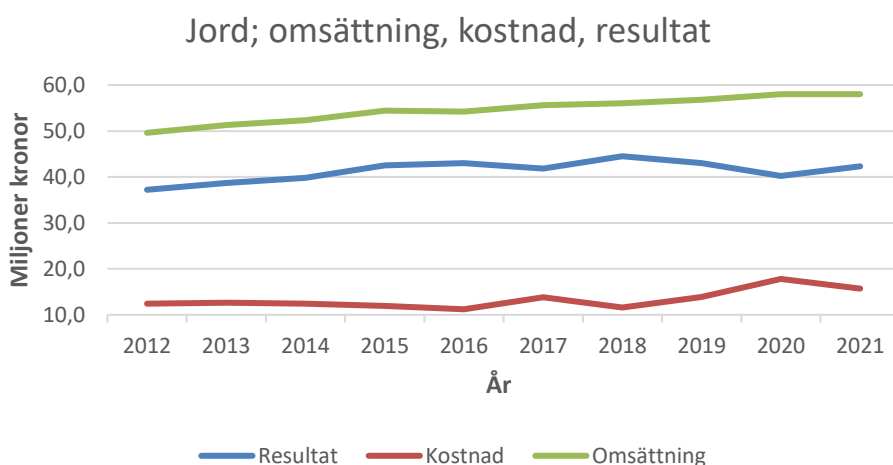
Jordbruket

Totalt omfattar jordbrukets förvaltning vid 2021 års slut 48 gårdsarrenden, 172 sidoarrenden, 38 anläggningsarrenden och 32 övriga upplåtelser såsom bostadsarrenden, hyresupplåtelser, tomträtter och lägenhetsarrenden. Den sammanlagda arealen omfattar cirka 12 160 hektar, fördelade på cirka 11 160 hektar åker, cirka 630 hektar bete och cirka 370 hektar tomt och övrig mark.

RESULTAT

Resultatet för jordbruksförvaltningen blev 42,3 miljoner kronor vilket är en ökning jämfört med resultatet 2020 på 40,2 miljoner kronor. Resultatet är 5,7 miljoner kronor högre än budgeterat resultat, vilket till viss del beror på ökade intäkter men framför allt förklaras med

att kostnaderna för det underhåll som utförts under 2021 är lägre än de budgeterade kostnaderna för planerat byggnadsunderhåll. Jordbruksarrendeintäkterna ökade under 2021 med 0,8 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Även 2021 har på många sätt präglats av Coronapandemin och för jordbruket har det bland annat märkts genom att den inhemska efterfrågan på livsmedelsprodukter har varit hög. Lunds stifts prästlönetillgångars jordbruksverksamhet har dock inte upplevt någon direkt påverkan av pandemin.

Totalt har 70 arrendeförhandlingar genomförts under 2021, varav 16 gårdsarrenden. På tre av arrendeställena har generationsväxling förberetts på så sätt att nästa generation inträtt som medarrendatorer. Dessutom genomfördes arrendeförhandlingar på 54 sidoarrenden. Under 2021 utannonserades fastigheterna Höganäs Väsby 13:1, Eslöv Vaggarp 1:1 samt Kävinge Lilla Harrie 27:1 som arrendelediga. Fastigheterna har varit föremål för anbudsförfarande varefter nya arrendatorer har utsetts av egendomsnämnden. Vaggarp 1:1 och Lilla Harrie 27:1 har tillsammans utgjort ett gårdsarrende som genom avstyckning av byggnaderna omvandlas till ett sidoarrende från och med den 14 mars 2022.

De flesta omförhandlade arrendeavtal har fått en något höjd arrendeavgift men i ett par fall har arrendeavgiften lämnats oförändrad. De avbetalningsplaner som beviljades 2018, till följd av att det årets extrema torka medförde likviditetsbrist hos många jordbrukare, har samtliga slutreglerats under 2021. Laga syn har genomförts på 14 arrendeställen.

Under året har fönsterbyte och åtgärder på tak genomförts på arrendatorsbostaden på Skurup Svaneholm 2:2. Underhållsåtgärder har

Förvaltningsberättelse 2021

genomförts på tak samt fasad på en större ekonomibyggnad på Höör Håkantorp 1:2. Äldre avloppsanläggningar har bytts ut på Landskrona Asmundtorp 14:1 samt Landskrona Övra Glumslöv 12:1 och ersatts med minireningsverk. Vidare genomfördes systemtäckdikning på Trelleborg Fjärdingslöv 10:1 (18 hektar) samt på Ängelholm Rebbelberga 18:14 (15 hektar).

Arrendestället Lund Gödelöv 6:1 som omfattade hus och 24 hektar åker var under 2020 utannonserad och affären slutfördes under 2021. Vidare förvärvade prästlönetillgångarna 22 hektar åkermark i Trelleborg som genom fastighetsreglering lades samman med prästlönefastigheten Trelleborg Västra Alstad 16:1. Affären slutfördes under 2021 och följden blev en förstärkning av gårdsarrendet på Trelleborg Västra Alstad 16:1. Byggnaderna på fastigheten Svalöv Tirup 7:1 såldes till arrendatorn, vilket medför att arrendestället har övergått från att vara ett gårdsarrende till ett sidoarrende.

Som ett led i prästlönetillgångarnas miljöarbete köptes under våren in cirka 1,2 ton blomsterfröer. Fröerna var en särskilt framtagen blandning vars egenskaper gynnar pollinerande insekter och fåltvilt och de erbjöds kostnadsfritt till samtliga jordbruksarrendatorer. Läs mer om detta under rubriken ”Miljö- och klimatarbetet inom prästlönefastigheterna” samt i reportaget längst bak i årsredovisningen.

Trelleborgs kommun har under 2021 utfört omfattande provborrningar på fyra prästlönefastigheter inom kommunen. Bakgrunden är att kommunen utreder aktuella grundvattennivåer och avser att skapa nya dricksvattentäkter. Det är i dagsläget inte känt i vilken omfattning detta kommer att påverka de aktuella prästlönefastigheterna på sikt men det är sannolikt att det kommer att medföra vissa begränsningar i brukningsmöjligheterna för de fastigheter som får dricksvattentäkter.

MARKNADEN

Precis som under 2020 fortsatte pandemin under 2021 att prägla marknaden både lokalt, nationellt och globalt. Den inhemska efterfrågan på livsmedelsprodukter har varit fortsatt hög vilket också har bidragit till högre avräkningspriser. Skördeutfallet 2021 blev något sämre än under föregående år men prisnivåerna lyfte rejält, allra mest ökade rapspriset som gick upp med 57 procent jämfört med 2020. Vid en summering av 2021 noteras exceptionella prisökningar på el, gas och mineralgödsel samtidigt som odlare fick bättre betalt för spannmål och raps. De goda priserna på skördade produkter kompenserade till en del de ökade priserna på insatsmedel. Tyvärr har inte ekologiska livsmedel följt samma utveckling. En minskad efterfrågan av svenska ekoprodukter har lett till låga priser och flera producenter upplever sviktande lönsamhet i sin ekologiska produktion. Andelen brukad ekologisk areal i landet bedöms

enligt ”Ekologiska Lantbrukarnas Marknadsrapport 2021” minska under 2022.

År 2023 förnyas jordbrukspolitiken i Sverige och resten av EU.

Den svenska regeringen har under 2021 tagit fram förslag på den nya strategiska planen men de nya villkoren för de svenska jordbrukarna har ännu inte fastställts. Det som varit känt är att det troligen kommer att bli nedskärningar i de arealbaserade inkomststöden (”gårdsstöd”) jämfört med tidigare stödnivåer. Till viss del kommer nedskärningarna att kompenseras av nya riktade stöd för miljöinsatser.

Priset på jordbruksmark i Skåne har fortsatt att stiga. På bördiga och attraktiva områden gjordes transaktioner med toppnoteringar på 700 000 kronor per hektar enligt uppgifter från Skånegårdar. Efterfrågan på jordbruksmark är fortsatt mycket stor, inte minst på Österlen och på Söderslätt. Nordvästra Skåne upplever däremot inte samma prisuppgång på åkermark utan där har priserna legat ganska stabilt under de senaste åren.

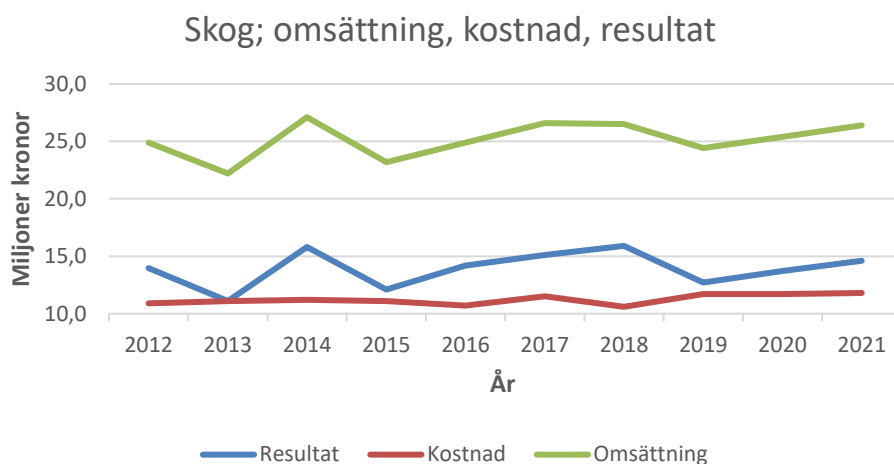
Skogen

Lunds stifts prästlönetillgångars skogsinnehav omfattar vid årets utgång, enligt ajourförda skogsbruksplaner, 9 436 hektar produktiv skogsmark och 276 hektar myr- och bergimpediment. Av den produktiva skogsmarksarealen fördelar sig innehavet med 6 750 hektar i Skåne och 2 686 hektar i Blekinge. Det ekonomiskt aktiva skogsbruket bedrivs på 8 278 hektar. Frivilligt avsatt skogsmarksareal för naturvårdande ändamål samt biotopskydd och reservat motsvarar 1 158 hektar (12 procent). Virkesförrådet domineras av gran 60 procent, lövskog 25 procent samt tall 15 procent. Fastighetsinnehavet är geografiskt spritt med många små fastigheter. Skogsförvaltningen upplåter 102 jakträtter.

RESULTAT

Skogsförvaltningen redovisar 2021 ett resultat före skatt på 14,6 miljoner kronor (13,7 miljoner kronor föregående år) vilket är 4,4 miljoner kronor högre än budgeterat resultat. Resultatet motsvarar en direktavkastning på 1 761 kronor per aktivt brukad hektar skogsmark (1 653 kronor föregående år). Att skogen presenterar ett högre resultat än budgeterat beror till stor del på avsevärt mindre granbarkborreskador än befarat, lägre avverkningskostnader och högre virkespriser.

Förvaltningsberättelse 2021

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Efter flera år med mer eller mindre omfattande skador orsakade av granbarkborren fanns en viss osäkerhet i början av året. Skadorna visade sig minska och mindre angrepp än befarat har konstaterats. Under året har endast ett fåtal större angrepp, på ett begränsat antal fastigheter i norra Blekinge, konstaterats. För skogsbruket innebar detta att skogsförvaltningen kunnat lägga större fokus på ordinarie planerade åtgärder såsom gallring och förnygringsavverkning.

Coronapandemin har inte påverkat den löpande verksamheten under 2021 i någon större utsträckning. Under året har det varit en enorm efterfrågan på trävaror såväl inom Sverige som globalt vilket lett till rekordpriser. Avsättningen för sågtimmer har varit god och sågverken har

ökat sin produktion vilket har resulterat i mycket höga virkespriser till skogsägarna. En viss avmattning på marknaden har skett under den sista delen av året. Efterfrågan och avsättningen av skogsråvara förväntas dock vara fortsatt hög under det kommande året men med något sjunkande pris som följd av att marknaden stabiliseras.

Under året har det såväl inom kyrkans organisation som nationellt bedrivits en intensiv debatt om Sveriges och Svenska kyrkans skogsbruk. Debatten, som blivit alltmer polariserad, handlar om hur skogen ska brukas. Att skogen är betydelsefull tycks ostridigt men varken forskarna eller debattörerna är överens om vilken brukningsmetod som är bäst eller på vilket sätt skogen gör mest nytta för klimatet. Skogen behövs som kolsänka, vi behöver den råvara som skogen producerar och samtidigt är skogen av väsentlig betydelse för den biologiska mångfalden.

För skogsförvaltningen har debatten i perioder skapat osäkerhet över förväntningarna på Svenska kyrkans skogsbruk. På grund av det ökande intresset och fokuset på kyrkans skogsbruk tillsatte biskop Johan under året en arbetsgrupp med deltagare från Lunds stiftskansli. Gruppens uppdrag är att aktivt informera om och svara på frågor gällande skogsbruket. Ett exempel är att förvaltningen under året producerat tre informationsfilmer som beskriver hur skogsbruket bedrivs i Lunds stift.

AVVERKNING OCH SKOGSVÅRD

Förvaltningens målsättning är att ständigt anpassa och förbättra verksamheten så att lagar, förändringar i certifieringskrav samt nya förordningar efterföljs.

Årets avverkade totalvolym uppgår till 49 525 skogskubikmeter (52 574 skogskubikmeter föregående år). Av avverkad volym utgör 62 procent för yngningsavverkning (61 procent föregående år) och 38 procent utgör gallring samt ”sök och plock”¹ (29 procent gallring och 10 procent ”sök och plock” föregående år). Den avverkade volymen är lägre än den beräknade årliga tillväxten på den brukade arealen. Variation för enstaka år kan bero på virkespriser, avsättningsmöjligheter, stormfällning, extrema vädersituationer eller insektsangrepp.

Lunds stifts prästlönetillgångar äger inga avverkningsmaskiner. Allt maskinarbete sker som entreprenaduppdrag genom tillsvidareavtal. För att utföra arbete i prästlönetillgångarnas skogar ska anlita arbetskraft uppfylla de krav som ställs på ett miljömärkt skogsbruk. Det ställs inte bara krav på utförandet utan även på entreprenörens maskinpark och personalens kompetens.

Återplantering och ungskogsröjning lägger grunden till de framtida skogarna. Under en omloppstid är det väsentligt att tidigt skapa bra produktionsförutsättningar genom en ståndortsanpassning, men minst lika viktigt är att avgränsa framtida hänsynsområden, viltremsor och områden lämpliga för landskapsvård. Arbetet utförs till övervägande del av egna anställda.

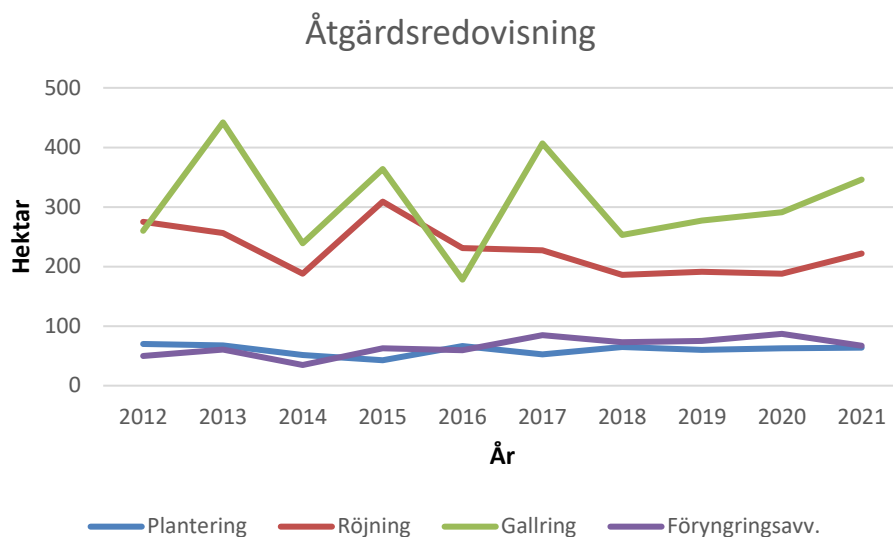
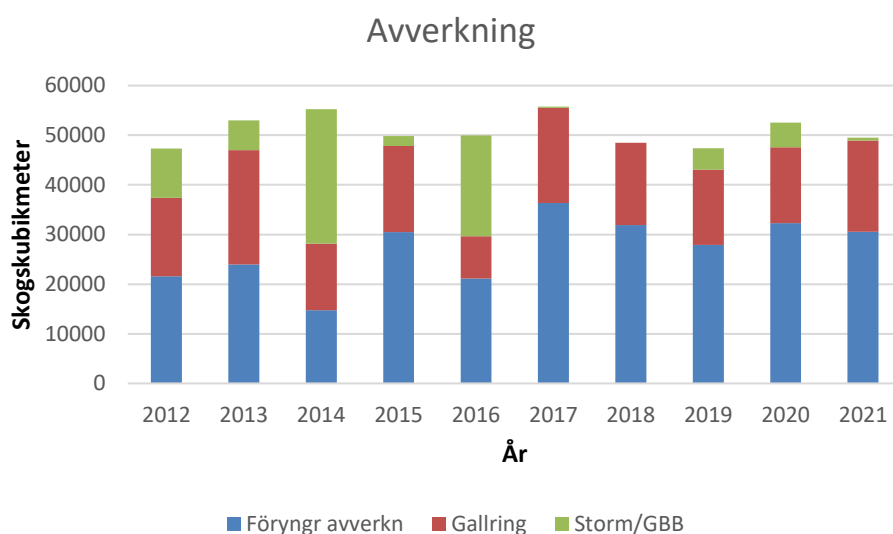

¹ Sök och plock är en metod för att bekämpa granbarkborrar. Metoden går ut på att söka upp angripna granar och plocka bort dem från skogen och/ eller oskadliggöra granbarkborrarnas avkomma innan den nya generationen är färdig att lämna träden.

Källa: www.skogsstyrelsen.se

Förvaltningsberättelse 2021

Under året har gallring utförts på 346 hektar (291 hektar föregående år). Ungskogsröjning har utförts på 222 hektar (191 hektar föregående år) och plantering har utförts på 64 hektar (63 hektar föregående år).

Lunds stifts prästlönetillgångars skogsareal omfattar 12 procent områden med inriktning på natur- eller landskapsvård. På denna areal finns inga avkastningskrav och åtgärder utförs enbart i syfte att bevara eller höja natur- eller landskapsvärden. Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar förutom naturreservat, fyra kyrkoreservat samt en del av Örnans kulturresevat. Ett kyrkoreservat är en inom stiftet intern avsättning av mark med höga naturvärden, ofta utan formellt skydd, där

egendomsnämnden i samråd med länsstyrelsens naturvårdsenhet eller skogsstyrelsen, ansvarar för skötseln. I kulturreseptatet Örnanäs hävdas välbevarade spår och lämningar som visar på en ensamgårds utveckling. Kulturreseptatet invigdes 2006 och ligger i Örkeneds församling, Osby kommun, i nordöstra Skåne. De skogsområden som respektive stift avsatt för naturvårdande ändamål finns publicerade på www.skogsindustrierna.se/hallbarhet/skogsbruk/frivilligt-avsatt-skog/karta/.

VIRKESFÖRSÄLJNING

Lunds stifts prästlönetillgångar är medlem i Södra Skogsägarna, den största förbrukaren av massaved i den sydligaste delen av landet. Medlemskapet innebär en stabilitet i verksamheten och tryggar avsättningen av massaved. Försäljningen av sågbara sortiment sker till sågverk i Skåne och Småland. Huvuddelen av virket säljs som leveransvirke. Det innebär att skogsförvaltningen administrerar försäljning av virke samt all operativ planering och avverkning med hjälp av anlidade entreprenörer och egen anställd personal.

Miljö- och klimatarbete inom prästlönefastigheterna

Under 2020 antog egendomsnämnden Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplanen inkluderar även de för prästlönetillgångarna gemensamma hållbarhetsmålen för förvaltningen av jord och skog. Som ett led i klimatarbetet fastställde stiftsfullmäktige 2020 en ny Miljö- och klimatpolicy för Lunds stifts prästlönetillgångars jord- och skogsförvaltning.

Förvaltningen har i uppdrag att implementera Miljö- och klimatpolicy i det dagliga arbetet och målet är att miljö- och klimatarbetet ska genomsyra den dagliga förvaltningen av prästlönetillgångarna. Konkreta åtgärder och insatser inkluderas i budgetarbetet och framgår av verksamhetsplanen för respektive år.

JORDBRUKET

I samband med arrendeuppskattningar går jordbruksförvaltarna regelbundet igenom en miljöenkät tillsammans med gårdsarrendatorerna i syfte att kartlägga de jordbruksrelaterade miljöfrågor som är möjliga att påverka ur ett fastighetsägarperspektiv. Målet är att identifiera miljöförbättrande åtgärder som kan och bör genomföras på fastigheterna. Det kan till exempel handla om att byta ut avloppsanläggningar, inventera möjligheterna för solpaneler på tak eller att identifiera lämpliga områden för nya våtmarker.

Förvaltningsberättelse 2021

Som ett led i prästlönetillgångarnas miljöarbete köptes det under våren in cirka 1,2 ton av en speciellt framtagen blomsterfröblandning. Denna fröblandning, vars egenskaper gynnar pollinerande insekter och fältvilt, erbjöds kostnadsfritt till samtliga jordbruksarrendatorer. Ett 40-tal arrendatorer tog emot fröerna och sammanlagt såddes cirka 100 hektar blommor vars huvudsakliga syfte är att gynna den biologiska mångfalden. Satsningen var uppskattad bland de arrendatorer som deltog varför projektet kommer att upprepas även under 2022. Även några församlingar fick fröer skickade till sig.

SKOGSBRUKET

Skogen har stor betydelse för klimatet genom sin förmåga att ta upp koldioxid, som är den viktigaste växthusgasen, genom att den stående skogen lagrar infångat kol i trädens biomassa och genom den så kallade substitutionseffekten. Substitutionseffekten uppstår när produkter baserade på skogsråvara ersätter produkter med högre klimatbelastning, så som till exempel stål, cement, plast och fossil energi. När dessa produkter byts ut mot skogsråvara ger det en positiv inverkan på klimatet genom att de klimatdrivande utsläppen av fossilt kol minskar. Detta innebär att skogsbrukets åtgärder, skötselbeslut och metodval inte bara påverkar ekonomi och virkesproduktion utan också får en tydlig inverkan på den så kallade kolbalansen. Kolbalansen, tillsammans med substitutionseffekten, utgör ett mått på skogens klimatpåverkan.

Förvaltningens skogsbruk är sedan år 2000 miljömärkt enligt PEFC™ med Södra Skogsägarna som paraplyorganisation. Sedan 2009 är skogsbruket även miljömärkt enligt FSC® (FSC-CO14110) i Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF). Certifiering av skogsbruk innebär en miljömärkning där skogsägaren förbinder sig att följa ställda krav och accepterar kontroll av en utomstående, oberoende revisor. Det är också en garanti för virkesköpare att skogsägaren uppfyller de krav som marknaden ställer på sågade trävaror och pappersprodukter.

Skogsbrukets miljöarbete styrs i stor utsträckning av stiftens gemensamma certifieringsförening. STEF leder, utbildar, bevakar och utvecklar metoder samt samordnar inventering och sammanställning för skoglig statistik. Alla kemiska bekämpningsmedel är sedan flera år borta från förvaltningens skogsbruk.

Under året har skogsförvaltningen utfört naturvårdsåtgärder omfattande cirka 30 hektar. Åtgärderna har till syfte att förstärka och/eller bevara höga naturvärden i avsatta områden.

Egendomsnämnden har under året fattat beslut om samarbete med Ängelholms kommun avseende gemensamt bildande av kommunalt naturreservat på fastigheten Ängelholm Hjärnarp 1:1, omfattande cirka 12 hektar.

Den skogliga verksamhetens klimatpåverkan 2021

Sedan 2016 beräknas och redovisas Lunds stifts prästlönetillgångars skogliga verksamhets klimatpåverkan i årsredovisningen. Redovisningen

omfattar en beräkning av utsläpp av klimatgaser från skogstekniska arbeten samt beräkning av kolinnehållet i stående och avverkad skog.

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet framgår att ”till 2022 kommer en gemensam metod, baserad på vedertagen vetenskap, för redovisning av utsläpp och upptag av växthusgaser samt substitutions-effekten, att implementeras inom PLT för att kunna följa klimatarbetet och dess förbättringar”. Som ett första steg har prästlönetillgångs-förvaltningarna gemensamt anlitat Rolf Björheden, Skogforsk, för att beräkna climateffekter av skogsbruket. Resultatet för Lunds stifts prästlönetillgångar presenteras nedan.

Klimateffekter av skogsbruket på Lunds stifts prästlönetillgångar år 2021¹

Lunds stifts prästlönetillgångars skog lagrar 6,7 miljoner ton koldioxid och binder varje år ytterligare 116 000 ton koldioxid. Skogen har ett virkesförråd på cirka 2,2 miljoner m³sk (skogskubikmeter), motsvarande 3,3 miljoner ton koldioxid. Dessutom finns ett stort förråd av kol i stiftets skogsmark, motsvarande nästan 3,4 miljoner ton CO₂. Förrådet av markkol ökar långsamt, med motsvarande cirka 900 ton CO₂ per år. Skogens tillväxt är en snabbare process. Årligen tillväxer skogen med 80 200 m³sk (116 000 ton CO₂) medan avverkning och övriga avgångar under 2021 låg på nivån 55 000 m³sk. Detta innebär att virkesförrådet under 2021 ökat med 24 000 m³sk. Det motsvarar att ytterligare drygt 34 000 ton koldioxid bundits in i växande skog.

Skogsbrukets fossila utsläpp är cirka 390 ton CO₂/år. Stiftets skogsbruk med skogsvård och avverkning, virkes- och persontransporter samt väghållning ger upphov till utsläpp av koldioxid från förbränningsmotorer. För Lunds stifts skogsbruk beräknades att utsläppen totalt ligger på 515 ton koldioxid per år. Men reduktionskravet på motorbränslen innebär att endast 390 ton är koldioxid av fossilt ursprung. De viktigaste posterna är virkestransport och väghållning som står för 51 procent av utsläppen samt avverkning och terrängtransport med 42 procent. Resterande 7 procent utsläpp härrör från persontransporter och olika skogsvårdsarbeten som markberedning, plantering och röjning.

De virkesprodukter som stiftet sålt under 2021 har lett till att utsläppen av fossil koldioxid minskat med över 46 000 ton.

VÅTMARKER

En våtmark fyller flera viktiga funktioner ur ett miljöperspektiv. Våtmarker är viktiga livsmiljöer för en stor mängd arter varför de spelar en stor roll för främjandet av den biologiska mångfalden. Dessutom fungerar de som naturliga reningsverk och bidrar till att minska transporten av fosfor och kväve från odlingslandskap till sjöar, vattendrag och hav, vilket i sin tur innebär att övergödningen minskar. Förvaltningen ställer sig positiv till att medverka vid våtmarksprojekt.

¹ Utdrag ut Rolf Björhedens, Skogforsk, rapport om Lunds stifts skogsbruk

Förvaltningsberättelse 2021

Övriga verksamheter på prästlönefastigheterna

FOSSILFRI ENERGIPRODUKTION

Lunds stifts prästlönetillgångar har som mål att i jord- och skogsförvaltningen arbeta för att upplåta lämplig mark eller byggnader för hållbar energiproduktion. Liksom många andra stift har man också beslutat att verka för omställningen till förnybar energi. Lunds stifts prästlönetillgångar är således positiva till bland annat uppförande av vindkraftverk och till installation av solceller på prästlönefastigheterna för att på så sätt bidra till produktionen av förnybar energi.

Vindkraft

Att projektera för vindkraft är ett långsiktigt arbete, mycket beroende på de långa tillståndprocesserna. Lunds stifts prästlönetillgångar började arbeta med vindkraftsprojektering för cirka 15 år sedan och har sedan dess varit delaktiga i projekteringen av ett flertal vindkraftverk. Vid slutet av 2021 fanns fyra driftsatta vindkraftverk på Lunds stifts prästlönefastigheter. Det senaste vindkraftverket på 2 MW togs i drift på Lomma Fjellie 24:1 under början av 2019. Ett verk står på Trelleborg Önnarp 10:2 och två mindre verk står på Svalöv Torrlösa 22:1.

För närvarande utreds ett vindkraftsprojekt på Nävlingeåsen. En projektör vill få tillstånd att bygga en vindkraftspark om cirka 15 verk i området och ett av de verken ska då placeras på prästlönefastigheter. Projektören har påbörjat tillståndprocessen men det är ännu osäkert om vindkraftsparken kommer att uppföras.

Lunds stifts prästlönetillgångar har kontaktats av projektörer som utreder en vindkraftspark som till stor del skulle ligga på en av prästlönefastigheterna vid Liasjön i Osby kommun. Egendomsnämnden har förklarat sig positiv till att förvaltningen arbetar vidare med ärendet.

Solceller

Det finns ett stort intresse för att anlägga solcellsparkar på Lunds stifts prästlönetillgångars mark. Många projektörer söker mark som är lämplig för solceller och eigendomsnämnden är positiv till att skriva avtal om anläggningsarrande för solceller där det bedöms lämpligt. Inte all mark är lämplig för solceller och förvaltningen har en restriktiv syn på att ta högt klassad jord i anspråk för detta ändamål.

I december 2020 skrev Lunds stifts prästlönetillgångar ett avtal om anläggningsarrande innebärande att en större solcellspark ska anläggas på en prästlönefastighet. Processen fram till att solcellsparken väl är installerad är dock lång och det återstår att se hur projektet fortlöper. Ännu ett avtal avseende en större solcellspark har förhandlats under 2021 men avtalet är ännu inte undertecknat.

Inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet har Lunds stifts prästlönetillgångar tillsammans med 11 andra prästlönetillgångar i landet ingått ett samarbete om att gemensamt utveckla ett antal stora solcellsparkar. Genom produktion av förnyelsebar el på prästlönefastigheter vill man bidra till att Svenska kyrkan uppnår målet om klimatneutralitet år 2030.

FASTIGHETSUTVECKLING

Lunds stifts prästlönetillgångar ser fastighetsutveckling och exploatering som en naturlig del av sin långsiktiga fastighetsförvaltning. Att samarbeta med olika aktörer för att på sikt öka värdet på lämpliga prästlönefastigheter bidrar till en högre avkastning. Det finns en kontinuerlig efterfrågan på mark att bebygga. Prästlönetillgångarna i Lunds stift vill bidra till utbyggnaden av efterfrågade bostäder och till samhällsutvecklingen i övrigt men anser att det ska råda stor restriktivitet med att bygga på jordbruksmark.

Lunds stifts prästlönetillgångar har sedan 2007 samarbetat med Nordr Villatomter AB, tidigare Veidekke Bostads AB, kring bostadsexploatering i tre områden.

Projektet i Hököpinge i Vellinge kommun är nu avslutat och området är bebyggt med bostäder.

Projektet på fastigheten Kyrkheddinge omfattande cirka 8 hektar i Staffanstorps kommun har avslutats. Avtalet var villkorat och senast den 1 december 2021 skulle samtliga villkor avseende bland annat detaljplan och exploateringsavtal vara uppfyllda. Då villkoren i avtalet inte var uppfyllda i tid förföll avtalet efter att egendomsnämnden valt att inte förlänga det. Området är dock lämpligt för bebyggelse och det kan på sikt komma att bebyggas.

Projektet i Påarp i Helsingborgs kommun pågår ännu. Köpekontrakt avseende fem hektar mark skrevs i december 2020. Ansökan om detaljplan är inlämnad till Helsingborgs kommun och processen pågår. Generellt för dessa exploateringsprojekt gäller att det är långsiktiga projekt som är svåra att förutse eftersom överklaganden kan göra att detaljplanerna får justeras och att det drar ut på tiden. När detaljplanerna väl antagits och vunnit laga kraft har marknadsläget betydelse för när byggstart sker.

LEDNING SINTRÅNG

Lunds stifts prästlönetillgångar är verksamma inom en expansiv region som kännetecknas av en hög befolkningstäthet och ett positivt inflyttningsnetto. Som en följd av detta finns ett stort intresse från diverse aktörer att på olika sätt få tillträde till prästlönefastigheter för att lägga ner till exempel vatten- och avloppsledningar, elledningar och framför allt fiberkablar.

Förvaltningsberättelse 2021

Lunds stifts prästlönetillgångar arbetar kontinuerligt med att förhandla med aktörerna kring vilken intrångsersättning som ska utgå som kompensation för den olägenhet som ledningarna medför ur ett fastighetsägarperspektiv. Genom att konsekvent framställa sina krav når förvaltningen framgång i sina förhandlingar för att erhålla skälig intrångsersättning. Minst lika viktigt är att erhålla korrekta kartor över ledningsdragningarna. Genom noggrann registerföring av ledningarna minimeras risken för framtida problem med till exempel avgrävda kablar.

Finansiella instrument

Stiftsfullmäktige antog i maj 2021 en ny kapitalförvaltningspolicy för Lunds stifts prästlönetillgångar som ligger till grund för förvaltningen av prästlönefonden. I sin kapitalförvaltning eftersträvar Lunds stifts prästlönetillgångar att vara en ansvarsfull investerare och placeringar bedöms efter både etiska och finansiella aspekter. Förvaltningen ska präglas av både god etik och socialt ansvar och kapitalförvaltningspolicyen hänvisar till de etiska placeringsreglerna i finanspolicyen för Svenska kyrkans nationella nivå. Kapitalförvaltningspolicyen innehåller avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning och risktagning. Den nya policyen ger bland annat utrymme för en högre andel aktier än tidigare, liksom för en högre andel utländska aktier.

PRÄSTLÖNEFONDEN

Den största delen av prästlönefonden förvaltas sedan lång tid tillbaka av Kammarkollegiet som inom ramen för kapitalförvaltningspolicyen sköter fördelningen mellan aktier, företagsobligationer och ränteplaceringar i konsortieform. Under 2021 avvecklades räntekonsortiet till fördel för en större andel aktier. Den del av prästlönefonden som är placerad i aktier hos Kammarkollegiet är placerad i aktiekonsortiet Spiran. Spiran är ett aktivt förvaltad konsortium som endast placerar i svenska aktier som är godkända enligt Svenska kyrkans etiska placeringsregler. Det innebär bland annat att konsortiet inte investerar i företag som utvinner olja och att man är mycket restriktiv med investeringar i fossila bränslen. Konsortiet har också i princip nolltolerans mot investeringar i företag som säljer eller tillverkar vapen eller tobak.

För att öka riskspridningen placeras upp till 20 procent av fonden i ett antal noggrant utvalda utländska aktier. Lunds stifts prästlönetillgångar har i samarbete med Nordea byggt upp en aktieportfölj som följer Svenska kyrkans etiska placeringsregler.

Då prästlönetillgångarna – jord, skog och fondmedel – är en gemensam förmögenhetsmassa har egendomsnämnden valt att, på inrådan av såväl Svenska kyrkans nationella nivå som Kammarkollegiet,

se jord- och skogsfastigheterna som lågriskplaceringar motsvarande ränteplaceringar. Som en följd av detta har stiftsfullmäktige beslutat att successivt höja risken för kapitalplaceringarna genom att öka andelen aktier. Under 2019–2021 har en förskjutning gjorts mot en större andel aktier. Andelen aktier uppgår dock totalt sett till en mycket liten del av den totala tillgångsmassan. Sett enbart till fondmedelsförvaltningen är normalläget enligt policyn 80 procent aktier och 20 procent räntebärande.

Prästlönetillgångarna är sedan 2014 inskränkt skattskyldiga. Det innebär att endast inkomst av näringsverksamhet, det vill säga löpande inkomster av till exempel skogsbruk och jordbruk beskattas. Alla kapitalinkomster såsom räntor, utdelningar och kapitalvinster är skattefria. Även realisationsvinster vid avyttring av prästlönefastigheter är skattefria. Resultatet av den inskränkta skattskyldigheten blir ett högre utdelningsbart resultat.

RESULTAT OCH STÄLLNING

När församlingarnas prästlönefonder den 1 januari 1995 upplöstes och överfördes till Lunds stifts prästlönefond uppgick fondtillgångarnas marknadsvärde till 169,8 miljoner kronor. Prästlönefondskapitalet, som består av de mottagna fondmedlen från församlingarna samt intäkter från sålda fastigheter, minskat med kapitaluttag som gjorts vid fastighetsinköp, uppgick vid årets slut till 516 miljoner kronor. Marknadsvärdet var 662 miljoner kronor vilket ger ett orealiserat övervärde på 146 miljoner kronor (97 miljoner kronor föregående år).

Kapitalplaceringarna bör ge en årlig direktavkastning om 4 procent i genomsnitt per år, sett över en tioårsperiod. Med direktavkastning menas den utdelningsbara vinsten från fonden i form av räntor, utdelningar samt realiserade värdeökningar, efter värdesäkring mot inflationen. De senaste tio åren har direktavkastningen i genomsnitt varit 5,1 procent.

Årets avkastning från fonden, bestående av utdelningar och räntor, uppgick till 15,5 miljoner kronor (7 miljoner kronor föregående år). Realisationsvinster på 32 miljoner kronor hämtades hem (22 miljoner kronor föregående år). Resultatet för fonden är betydligt högre än budgeterat då den goda utvecklingen på börsen har gett möjlighet att hämta hem stora realisationsvinster. Utdelningar och räntor var i enlighet med budget. Egendomsnämndens strategi är att avsiktligt budgetera med relativt låg realisationsvinst då börsutvecklingen är svår att förutse.

Omkostnaderna för förvaltningen av fondmedlen uppgick till 2,1 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Trots en pågående Coronapandemi utvecklade sig börsen positivt under året. Den goda utvecklingen på börsen har medfört att stora realisationsvinster kunnat hämtas hem. Till skillnad från 2020 blev också utdelningarna under 2021 i linje med ”normala” år.

Förvaltningsberättelse 2021

Inflationen steg kraftigt mot slutet av året och värdesäkring är beräknad utifrån en inflation om 3,9 procent. Detta är avsevärt högre inflation än budgeterat. Den höga inflationen medför att 18,4 miljoner kronor överförs till fonden i form av värdesäkring (2,3 miljoner kronor föregående år). Värdesäkring reducerar det utdelningsbara resultatet.

Framtida utveckling

Egendomsnämnden har som uppdrag och som långsiktigt mål att förvalta prästlönetillgångarna på ett sätt som ger en hög, uthållig totalavkastning samtidigt som förvaltningen är etisk och i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Målet uppnås genom en god och ansvarsfull förvaltning.

Kyrkomötet 2021 beslutade att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda hur kyrkoordningens bestämmelser ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt med beaktande av bland annat mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimat. Hur detta uppdrag kommer att hanteras av kyrkostyrelsen och vilken effekt en eventuellt ny formulering av uppdraget kommer att få på förvaltningen återstår att se.

I början av 2022 kom en ny tolkning av artskyddsförordningen som kan komma att få stor inverkan på skogsbruket. Om artskyddet utökas till att gälla bland annat alla häckande fåglar så kommer det i praktiken att omöjliggöra skogsbruk under halva året. Detta är en aktuell fråga för hela skogsnäringen och utvecklingen följs noga.

Egendomsnämnden har under flera år arbetat med att strukturrationalisera prästlönefastigheterna. Syftet har varit att effektivisera och skapa mer rationella och lönsamma skogs- och jordbruksenheter till nytta för både prästlönetillgångarna och arrendatorerna. Med hänsyn bland annat till de höga åkermarkspriserna i Skåne är det troligt att fortsatt strukturrationalisering avseende jordbruksmarken inte kommer att ske i samma takt som tidigare. De låga räntorna gör att många letar efter investeringar utanför bankerna och i princip samtliga tillgångsslag blir dyra. Detta gäller även jord- och skogsfastigheter, varför markpriserna generellt bedöms ligga kvar på en hög nivå.

På lång sikt är målet att ha ett rationellt fastighetsbestånd som genererar god avkastning. Ett diversifierat ägande ger god riskspridning och bidrar till en totalt sett god avkastning. Bärkraftiga och lönsamma fastigheter kan även skapas genom investeringar i fastigheterna, något som sker kontinuerligt.

Efter ett år med enorm efterfrågan på trävaror och mycket höga timmerpriser ses nu en viss avmattning på marknaden. Efterfrågan och avsättningen av skogsråvara förväntas vara fortsatt hög dock med något

sjunkande pris som följd av att marknaden stabiliseras.

Bedömningen är att angrepp och skador orsakade av granbarkborre fortsatt minskar under 2022 och att uppsatta mål gällande skötsel- och avverkningsplaner kan följas. Förvaltningen budgeterar med ökade kostnader för vägunderhåll, dels beroende på frekvent återkommande avverkningar och transporter på fastigheterna som direkt följd av skador orsakade av granbarkborren, dels beroende på ökade krav avseende vägstandard från transportsektorn inom skogsbranschen.

På grund av senare års stormar och skogsbränder, såväl globalt som i Sverige, justerar försäkringsbranschen premier och villkor gällande skogsförsäkring. Förvaltningen förväntar att premien avseende skogsskadeförsäkring kommer att höjas.

Inom den svenska jordbruksnäringen finns det generellt en växande oro inför framtiden, dock är framtiden något ljusare för spannmålsproducenter. Det har varit mycket höga avräkningspriser på spannmål och mjölk under 2021 men under senare tid har kostnaderna för insatsmedel (bränsle, el, växtnäring, bekämpningsmedel med mera) stigit kraftigt. Djurproducenter har det särskilt utmanande för tillfället vilket till stor del beror på de höga foderpriserna som är en naturlig följd av de höga spannmålspriserna. Regeringen har i början av 2022 aviserat att man avser att införa stödåtgärder för att dämpa de negativa konsekvenserna av de höga priserna för jordbruksnäringen.

I den södra delen av Skåne är efterfrågan på jordbruksmark mycket stor vilket innebär höga markpriser och därmed relativt höga arrendepriiser. Flera av prästlönetillgångarnas jordbruksarrendatorer närmar sig pensionsålder vilket kommer att medföra naturliga generationsväxlingar på arrendeställena framöver. Förvaltningen ska under kommande år arbeta med att inventera byggnadsbestånden på arrendeställena i syfte att upprätta vård- och underhållsplaner. Förvaltningen arbetar aktivt med att se över fastighetsbeståndet och strukturrationalisera. Detta kommer troligen att medföra att byggnadsbeståndet minskas succesivt i samband med att lämpliga gårdscentra avyttras när tillfälle ges.

Fastighetsutveckling och exploatering av markområden för till exempel bostadsbyggande kommer även fortsättningsvis att vara en del av förvaltningen av prästlönetillgångarna. Exploateringsprocesserna är generellt sett långdragna, vilket medför att marknadsläget i vissa fall hinner förändras under processens gång. Skåne är dock en expansiv region, inte minst i anslutning till de större städerna, varför det även framöver förutspås vara lönsamt att arbeta med fastighetsförädling. För egendomsnämnden är det av stor vikt att bidra till bevarandet av den goda åkermarken och att hitta en balans i förhållande till behovet av fler bostäder eller annan samhällsutveckling.

Den så kallade äganderättsfrågan avseende prästlönetillgångarnas civilrättsliga status, det vill säga frågan om hur de självägande

prästlönetillgångarna ska hanteras juridiskt, är fortfarande inte utredd. Äganderättsfrågan hanteras av nationell nivå som har bett Regeringskansliet utreda frågan.

Det pågår ständigt ett utbrett samarbete mellan prästlönetillgångarna i de 13 stiftet och med nationell nivå. Samarbetet består i Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO), gemensamma dataprogram, Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF), olika nätverk, gemensam hantering av remisser och mycket mer. Samarbetet är värdefullt och till gagn för en god förvaltning av landets prästlönetillgångar.

Under 2020 inledde de sju sydligaste stiftet ett samarbetsprojekt avseende en gemensam solcellssatsning. Projektet är inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet och målet är att på prästlönetmark producera solenergi storskaligt till gagn för enheter inom Svenska kyrkan. Projektet har fortskridit under 2021 och för närvarande är 12 stift med i projektet. Under 2022 är målsättningen att planerna på gemensamma solcellsparkar blir mer konkreta.

I februari 2022 startade Ryssland krig mot Ukraina. Det är i dagsläget omöjligt att uttala sig om hur detta kommer att påverka förvaltningen av prästlönetillgångarna framöver. Per dags dato är bedömningen att kriget medför en stor osäkerhet för förvaltningen, precis som för omvärlden. Börsen påverkas kraftigt, vilket kan komma att inverka på resultatet från fondförvaltningen. Hela världsmarknaden bedöms påverkas när det gäller både livsmedel och varor men vad det i slutändan kommer att innebära för förvaltningen är svårt att förutse.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Markupplåtelse sker till olika verksamheter, exempelvis vindkraft. Länsstyrelsen ska pröva att dessa etableringar är lämpliga ur miljösynpunkt.

Förslag till vinstdisposition

Prästlönetillgångarna är fördelade på 100 027 lika stora andelar. Vid andelstilldelningen den 1 januari 1995 bestämdes varje församlings andelar på grundval av förhållandet mellan marknadsvärdet på de tillgångar som härrörde från församlingen och marknadsvärdet på de sammanlagda tillgångarna.

Det disponibla resultatet för förvaltningen definieras som årets resultat efter skatt enligt resultaträkningen, minskad dels med realisationsvinsten från försäljning av prästlönefastigheter, dels med värdesäkring enligt kyrkoordningen 46 kapitlet 11 §. Värdesäkring av prästlönefonden har under året gjorts med 18,4 miljoner kronor.

Prästlönetillgångarnas disponibla årsresultat uppgår för år 2021 till 74,7 miljoner kronor.

Egendomsnämnden föreslår att av årets resultat på 74,7 miljoner kronor delas 74 miljoner kronor ut och 0,7 miljoner kronor läggs till de balanserade vinstmedlen. Den totala utdelningen blir 74 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor mer än föregående år och den högsta utdelningen sedan 2007.

En långsiktigt jämn och hög utdelningsnivå eftersträvas, därför används balanserade vinstmedel som en buffert. Det innebär att bufferten ökar vissa år för att sedan användas de verksamhetsår då resultatet understiger eftersträvad utdelningsnivå.

Hälften av utdelningen betalas direkt till Svenska kyrkans nationella nivå. Den andra hälften betalas till församlingarna, vilket kommer att ske senast den 1 juli 2022 med 370 kronor per andel.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION, TKR

Balanserad vinst från föregående år	76 737
Tillkommer disponibelt årsresultat	74 734
Summa	151 471

EGENDOMS NÄMNDEN FÖRESLÅR ATT VINSTMEDLEN DISPONERAS PÅ FÖLJANDE SÄTT:

Att till församlingar/ pastorat utdela	37 010
Att till nationell nivå utdela	37 010
Att återstående medel överförs i ny räkning	77 451
Summa	151 471

Flerårsöversikt (i Mkr)

	2021	2020	2019	2018	2017
Rörelsens intäkter	199,8	123,3	135,1	118,2	144,9
- varav resultat vid avyttring av fastigheter	68,3	11,0	21,0	14,9	31,6
Årets resultat	161,5	83,3	98,1	87,7	112,4
Disponibelt årsresultat	74,7	70,0	68,9	64,1	73,9
Förslag till utdelning	74	68	68	72	72
Utdelning i kr/andel till församlingar/pastorat	370	340	340	360	360
Balansomslutning per bokslutsdag	1 829	1 733	1 717	1 705	1 696
Förvaltade arealer, hektar					
- jordbruksmark	12 165	12 226	12 250	12 150	12 190
- produktiv skogsmark	9 436	9 440	9 444	9 456	9 427
- impediment	276	275	274	274	275
Årsavverkning, m3sk	49 525	52 574	47 381	48 492	55 788
Antal gårdsarrenden	48	50	51	52	54
Antal sidoarrenden	172	171	174	168	171
Marknadsvärden					
- skogsfastigheter	1 155,5	1 065,2	978,3	981,7	1 000,0
- jordbruksfastigheter	3 649,3	3 599,5	2 762,1	2 779,1	2 783,4
- fonden	662,4	570,0	571,4	507,8	517,6
Nyckeltal					
Vinstmarginal % *					
- skogsfastigheter	55,5	54,2	52,4	60,2	56,8
- jordbruksfastigheter	81,9	78,2	84,2	87,9	83,8
Direktavkastning % **					
- skogsfastigheter	1,3	1,4	1,3	1,6	1,6
- jordbruksfastigheter	1,3	1,4	1,7	1,8	1,8
- fonden	2,2	1,1	2,8	2,7	2,7
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,4	1,4	1,8	1,8	1,8
Direktavkastning fonden inklusive reavinst efter värdesäkring	4,3	4,4	4,2	2,1	4,6
Totalavkastning % ***					
- skogsfastigheter	13,0	10,0	1,8	2,2	12,5
- jordbruksfastigheter	3,3	27,9	2,1	1,9	21,5
- fonden	15,3	2,3	16,9	-2,7	5,8
Totalavkastning förvaltade tillgångar	6,7	21,0	3,9	1,4	17,4

Nyckeltalsdefinitioner

* Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med rörelsens intäkter.

** Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

*** Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat inklusive realisationsresultat och avskrivningar plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Marknadsvärdet för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x 1,33

Resultaträkning	Not	2021-01-01	2020-01-01
Tkr		-2021-12-31	-2020-12-31
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3, 4	84 122	82 327
Intäkter prästlönefond	5	47 142	28 841
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		68 313	11 022
Övriga rörelseintäkter		220	997
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete		-6	121
Summa rörelsens intäkter		199 791	123 308
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-6 953	-7 252
Kostnader för inhyrd personal	6	-8 875	-8 521
Övriga externa kostnader	7	-8 513	-10 077
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar		-5 244	-5 164
Summa rörelsens kostnader		-29 585	-31 014
Rörelseresultat		170 206	92 294
Resultat från finansiella investeringar	8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1 195	733
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-20
Resultat efter finansiella poster		171 401	93 007
Skatt på årets resultat	9	-9 919	-9 707
Årets resultat		161 482	83 300
<p>Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.</p>			
Årets resultat enligt resultaträkningen		161 482	83 300
Värdesäkring enligt KO 46:11		-18 436	-2 297
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10		-68 313	-11 022
Årets disponibla resultat		74 734	69 981

Balansräkning	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Produktionsrätter	10	1 199	1 360
		1 199	1 360
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Prästlönefastigheter	11	1 129 379	1 078 944
Inventarier	12	6 467	7 675
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	1 814	7 633
		1 137 660	1 094 252
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Prästlönefondsmedel	14	516 158	472 711
		516 158	472 711
Summa anläggningstillgångar		1 655 017	1 568 323
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>			
		323	329
		323	329
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		5 948	8 774
Övriga fordringar		3 886	313
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	1 889	2 005
		11 723	11 092
<i>Kortfristiga placeringar</i>	16, 18	1	1
<i>Kassa och bank</i>	17, 18	161 821	153 571
Summa omsättningstillgångar		173 868	164 993
SUMMA TILLGÅNGAR		1 828 885	1 733 316

Balansräkning

Tkr

Not

2021-12-31

2020-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER**Eget kapital*****Bundet eget kapital***

Prästlönefastighetskapital

1 138 748

1 095 446

Prästlönefondskapital

516 158

472 711

1 654 906**1 568 157*****Fritt eget kapital***

Balanserat resultat

76 737

74 774

Årets disponibla resultat

74 734

69 982

151 471**144 756****Summa eget kapital****1 806 377****1 712 913****Avsättningar**

Avsättning skogsvård

1 074

1 265

Summa avsättningar**1 074****1 265****Kortfristiga skulder**

Leverantörsskulder

2 579

2 794

Aktuella skatteskulder

4 252

2 138

Övriga skulder

1 639

1 772

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

19

12 964

12 434

Summa kortfristiga skulder**21 434****19 138****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****1 828 885****1 733 316**

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Prästlöne- fastigh.kapital	Prästlöne- fondskapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat	
Ingående eget kapital 2020-01-01	1 095 471	459 367	73 939	68 852	1 697 629
Omföring av föregående års resultat			68 852	-68 852	0
Köp/försäljning fastigheter, bokf. värde	4 793	-4 793			0
Omföring avskrivning byggnad	-4 818	4 818			0
Årets resultat				83 300	83 300
Avsättning till bundet eget kapital					
- omföring av realisationsvinst fastighet		11 022		-11 022	0
- värdesäkring enligt KO 46:11		2 297		-2 297	0
Utdelning till församlingar/pastorat			-34 009		-34 009
Utdelning till nationell nivå			-34 009		-34 009
Utgående eget kapital 2020-12-31	1 095 446	472 711	74 773	69 981	1 712 911
Ingående eget kapital 2021-01-01	1 095 446	472 711	74 773	69 981	1 712 911
Omföring av föregående års resultat			69 981	-69 981	0
Köp/försäljning fastigheter, bokf. värde	47 996	-47 996			0
Omföring avskrivning byggnad	-4 694	4 694			0
Årets resultat				161 482	161 482
Avsättning till bundet eget kapital					
- omföring av realisationsvinst fastighet		68 313		-68 313	0
- värdesäkring enligt KO 46:11		18 436		-18 436	0
Utdelning till församlingar/pastorat			-34 009		-34 009
Utdelning till nationell nivå			-34 009		-34 009
Utgående eget kapital 2021-12-31	1 138 748	516 158	76 736	74 734	1 806 375

Det egna kapitalet i prästlönetillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådant kapital som inte får användas för utdelning) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen ovan.

Kassaflödesanalys	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Tkr			
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		170 206	92 294
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Av- och nedskrivningar		5 244	5 164
Ökning/minskning av avsättningar		-191	229
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-99 966	-32 821
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		7 247	8 595
Erhållen ränta		1 195	733
Erlagd ränta		0	-20
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-9 919	-9 707
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		73 816	64 467
<i>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</i>			
Minskning/ökning av varulager		6	-121
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		-631	3 675
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		2 295	552
Kassaflöde från den löpande verksamheten		75 486	68 573
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	0
Finansieringsverksamheten			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Prästlönetillgångar			
<i>Prästlönefastigheter</i>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-69 499	-14 507
Försäljning av prästlönefastigheter		82 075	11 866
<i>Prästlönefondsmedel</i>			
Förvärv av prästlönefond		-184 757	-170 641
Försäljning av prästlönefond		172 963	179 096
Kassaflöde från prästlönetillgångar		782	5 814
Kassaflöde före utdelning		76 268	74 387
Utdelning till församlingar/pastorat och nationell nivå		-68 018	-68 018
Årets kassaflöde		8 250	6 369
Likvida medel vid årets början		153 572	147 203
Likvida medel vid årets slut	18	161 822	153 572

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke:	I den period virket levererats till köparen
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp:	I den period virket inmätts
Rotposter:	Vid kontraktstillfället

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter:	I den period uthyrningen avser
Ränteintäkter:	I enlighet med effektiv avkastning
Erhållen utdelning:	När rätten att erhålla utdelning bedöms som säker

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas sedan inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 ska prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar delas upp i komponenter *om* det redovisade värdet bedöms vara väsentligt *och* den återstående nyttjandeperioden är mer än 25 år *och* det finns betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperioden. Lunds stifts prästlönetillgångar har inga anläggningstillgångar som är väsentliga för verksamheten eller som har väsentligt redovisat värde varför ingen komponentavskrivning gjorts.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidssupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Bostadsbyggnader	50 år
Ekonomibyggnader	25 år
Markanläggningar	20 år
Byggnadsinventarier	10-20 år
Täckdiken	10-20 år
Bilar	5 år
Immateriella anläggningstillgångar	
Stödrätter	5 år
Vattendom	20 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel - Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltningsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskillning. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillningen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

	2021	2020
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog	65 661	26 609
Jord	86 785	67 133
Fond	47 344	29 565
	199 790	123 307
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog (exkl. realisationsresultat och avskrivningar)	14 641	13 801
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	39 286	1 154
Avskrivning	-56	-69
Summa Skog	53 871	14 886
Jord (exkl. realisationsresultat och avskrivningar)	47 489	45 333
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	28 824	9 144
Avskrivning	-5 188	-5 095
Summa Jord	71 125	49 382
Fond (exkl. realisationsresultat)	13 557	6 227
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	31 653	21 799
Summa Fond	45 210	28 026
Summa rörelseresultat	170 206	92 293
Varav realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	99 764	32 096
Varav avskrivningar	-5 244	-5 164

Not 3 Nettoomsättning prästlönefastigheter

	2021	2020
Intäkter skog		
Rotposter	0	36
Leveransvirke	24 690	23 737
Jaktarrenden	1 508	1 498
	26 198	25 272
Intäkter jord		
Övriga arrenden och hyror	884	853
Jordbruksarrenden	57 040	56 201
	57 925	57 054
Summa	84 123	82 326

Not 4 Operationella leasingavtal

Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2021	2020
Förfaller till betalning inom ett år	58 669	57 321
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	89 958	65 177
Förfaller till betalning senare än fem år	58 549	57 699
	207 176	180 197

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden.

Not 5 Intäkter prästlönefond

	2021	2020
Utdelningar	15 488	7 041
Realisationsresultat vid försäljning	31 653	21 799
Räntor	0	1
Summa	47 141	28 841

Not 6 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 12 heltidstjänster (12 heltidstjänster).

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2021	2020
Kvalificerade revisorer, Baker Tilly MLT KB		
Revisionsuppdrag	76	76
	76	76
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	20	26
	20	26

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 8 Resultat från finansiella investeringar

	2021	2020
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	1 195	882
Nedskrivning	0	-149
	1 195	733

Not 9 Skatt på årets resultat

	2021	2020
Aktuell skatt	9 919	9 707
Skatt på årets resultat	9 919	9 707
Redovisat resultat före skatt	171 401	93 007
Skatt beräknad enligt gällande skattesats 20,6% (21,4%)	35 309	19 903
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	441	366
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-23 943	-8 530
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	-327	-373
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	0	0
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	0	0
Skatteeffekt av substansminskning och skogsavdrag	-1 561	-1 659
Redovisad skattekostnad	9 919	9 707

Not 10 Produktionsrätter

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 103	1 257
Inköp	0	846
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 103	2 103
Netto anskaffningsvärde	2 103	2 103
Ingående avskrivningar	-742	-585
Årets avskrivningar	-162	-158
Utgående ackumulerade avskrivningar	-904	-743
Utgående redovisat värde	1 199	1 360

Not 11 Prästlönefastigheter

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 120 318	1 116 034
Inköp	68 072	5 404
Försäljningar/utrangeringar	-14 256	-1 121
Erhållna statliga bidrag	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 174 134	1 120 317
Netto anskaffningsvärde	1 174 134	1 120 317
Ingående avskrivningar	-41 373	-38 047
Försäljningar/utrangeringar	494	277
Årets avskrivningar	-3 875	-3 604
Utgående ackumulerade avskrivningar	-44 754	-41 374
Utgående redovisat värde	1 129 379	1 078 944
Taxeringsvärden byggnader	195 774	183 182
Taxeringsvärden mark	3 416 815	3 324 116
	3 612 589	3 507 298

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag.

Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 12 Inventarier, verktyg och installationer

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	19 656	19 656
Inköp	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 656	19 656
Netto anskaffningsvärde	19 656	19 656
Ingående avskrivningar	-11 981	-10 578
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-1 208	-1 403
Utgående ackumulerade avskrivningar	-13 189	-11 981
Utgående redovisat värde	6 467	7 675

Not 13 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	7 633	7 970
Utgifter under året	1 427	8 257
Under året färdigställda tillgångar	-7 247	-8 594
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	0
Tidigare års utgifter som kostnadsförts under året	0	0
Utgående balans	1 813	7 633

Pågående nyanläggningar avser byggnation av maskinhall, avloppsanordningar, markväg, vattendomar samt påbörjade täckdikningar. Samtliga beräknas vara färdigställda under 2022. Under året har följande färdigställts: En täckdikning, två avloppsanläggningar, en lagerlokal, en maskinhall och ombyggnad av en bostad.

Not 14 Prästlönefondsmedel

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Andelar i Kammarkollegiets aktiekonsortium Spiran	251 490	(256 022)	251 490	(256 022)	386 871	(347 930)
Andelar i Kammarkollegiets räntekonsortium	0	(48 461)	0	(48 461)	0	(47 313)
Andelar i Kammarkollegiets företagsobligationskonsort.	149 180	(101 940)	149 180	(101 940)	148 256	(101 897)
Noterade aktier	98 740	(48 481)	98 740	(48 481)	110 511	(55 027)
Övriga placeringar	16 748	(17 807)	16 748	(17 807)	16 748	(17 807)
Summa innehav	516 158	(472 711)	516 158	(472 711)	662 386	(569 975)

	2021-12-31	2020-12-31
--	------------	------------

Förändring prästlönefondsmedel

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	472 711	459 367
Investeringar under året	184 757	170 641
Försäljningar/avyttringar	-141 310	-157 297
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	516 158	472 711

Utgående bokfört värde	516 158	472 711
-------------------------------	----------------	----------------

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyror	0	19
Försäkringspremier	723	676
Övriga poster	1 166	1 310
	1 889	2 005

Not 16 Kortfristiga placeringar

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Ränteplaceringar	0	(0)	0	(0)	0	(0)
Summa innehav	0	(0)	0	(0)	0	(0)

Hela innehavet såldes under föregående bokslutsår.

Not 17 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 151 057 tkr (142 022 tkr) behållning på det så kallade Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 18 Likvida medel

	2021-12-31	2020-12-31
Banktillgodohavanden rörelsen	161 821	153 571
Kortfristiga placeringar, insats Stifast	1	1
Summa	161 822	153 572

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda arrendeintäkter	11 936	11 726
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 029	709
	12 965	12 435

Lund 2022-04-05

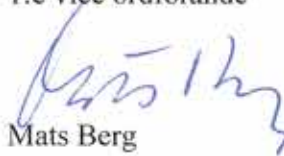
Anneli Kihlstrand
Ordförande

Monica Molin
1:e vice ordförande

Ulla Malmgren
2:e vice ordförande

Mats Berg

Lennart Hallengren

Jan-Åke Isaksson

Ann-Margret Olofsson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2022-04-20

Eva Åsare
Ordförande

Ingemar Johnn

Kjell Persson

Nils Evert Erlandsson

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till stiftsfullmäktige i Lunds stift, avseende prästlönetillgångarna i Lunds stift
Org.nr. 845002-6839

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lunds stift prästlönetillgångars finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Det registrerade revisionsbolagets ansvar" samt "Den förtroendevalda revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisors sed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om egendomsnämnden eller Lunds stiftsfullmäktige avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av egendomsnämndens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om egendomsnämndens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en egendomsnämnd inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2021.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltning av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och prästlönetillgångarnas ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot egendomsnämnden.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot egendomsnämnden.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Lund den 20 april 2022

Baker Tilly MLT KB

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

Lund den 20 april 2022

Eva Åsare

Kjell Persson

Ingemar John

Nils Evert Erlandsson

Egendoms- förvaltningen

PERSONAL

Katarina Hallenborg
chef egendomsförvaltningen
046-15 55 60
katarina.hallenborg@svenskakyrkan.se

Martha Henriksson-Witt
bitr. avd. chef och stiftsjurist
046-15 55 11
martha.henriksson.witt@svenskakyrkan.se

Malin Lilja, ekonom
046-15 55 61
malin.lilja@svenskakyrkan.se

Lars-Ewert Jönsson, jordbruksförvaltare
046-15 55 63
lars-ewert.jonsson@svenskakyrkan.se

Hans Törnlycke, jordbruksförvaltare
046-15 55 62
hans.tornlycke@svenskakyrkan.se

Dag Åkesson, skogvaktare
0451-38 55 91, 0709-35 91 54
dag.akesson@svenskakyrkan.se

Lise-Lott Johansson, skoglig planerare
0721-70 40 06
lise-lott.johansson@svenskakyrkan.se

Cecilia Grue, förvaltningsassistent
046-15 55 59
cecilia.grue@svenskakyrkan.se

Kajsa Bergqvist, vikarierande förvaltningsassistent
046-15 55 64
kajsa.bergqvist@svenskakyrkan.se

Egendoms- nämnden

LEDAMÖTER

Anneli Kihlstrand, Arlöv
Monica Molin, Lund
Ulla Malmgren, Kristianstad
Mats Berg, Lund
Lennart Hallengren, Malmö
Jan-Åke Isaksson, Köpingsbro
Ann-Margret Olofsson, Ronneby

ERSÄTTARE

Florian Bobocea, Åstorp
Sune Karlsson, Landskrona
Birte Sandberg, Tomelilla
Ann Stenberg, Höllviken
Kristian Svensson, Vellinge

BAKRE RADEN FRÅN VÄNSTER:
JAN-ÅKE ISAKSSON
ANN STENBERG
FLORIAN BOBOCEA
KATARINA HALLENBORG

FRÄMRE RADEN:
ANNELI KIHLMSTRAND
ANN-MARGRET OLOFSSON
ULLA MALMGREN
SUNE KARLSSON
KRISTIAN SVENSSON

Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktiges ordinarie ledamöter 2022–2025

S (Arbetarepartiet-Socialdemokraterna)

Birger Wernersson
Ann-Margret Olofsson
Roine Olsson
Henna Christensson
Robert Stenbeck
Kenneth Jönsson
Sofia Stihl
Jan Olof Rosenberg
Kerstin Engle
Florian Bobocea
Anne-Marie Hansson
Anders Söderberg
Monica Molin
Kent Andersson
Gunilla Bengtsson
Lennart Hallengren

BA (Borgerligt Alternativ)

Anders Bromée
Ulla Malmgren
Elisabeth Kullenberg
Mats Hagelin
Christoffer Stenström
Jenny Delén

C (Centerpartiet)

Eva Franksson Colliander
Magnus Lennartson
Niklas Larsson
Ann-Marie Johnsson
Birte Sandberg
Anneli Kihlstrand
Anton Sauer

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Joakim Persson
Sune Karlsson
Fredrik Nilsson Andersson
Helena Tengstrand
Fredrik Johansson
Magnus Holst
Lena Petersson
Mats Leijman
Linda Isberg
Ingrid Petersson

SD (Sverigedemokraterna)

Karolina Widerberg
Bo Broman
Lisbeth Persson Ekström
Ronnie Nilsson
Daniel Engström
Jan-Åke Isaksson
Kristian Svensson
Nima Gholam Ali Pour

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)
Per Johansson

FK (Frimodig kyrka)
Magnus Nilsson
Sven Hammarberg
Emma Birgersson

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)
Magnus Tyche
Nils Jernqvist
Mia Möller
Anders Nihlgård
Elisabeth Hansson

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Viveka Söderdahl
Johan Eriksson
Lotti Ryberg Welanders
Martina Petersson
John Cristiansson

MPSKDG (Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna)

Elsa Christersson
Ann Stenberg

Kr (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Cecilia Engström
Lars Lundberg

Stiftsfullmäktiges ersättare 2022–2025

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Camilla Persson
Johnny Persson
Tina Löfström
Lars Stellan Jönsson
Clarita Larsen
Ola Videke
Pia Ingvarsson
Gun-Britt Penderos
Mats Tängemark

BA (Borgerligt Alternativ)

Rickard Jönsson
Joacim Sjövall
Roland Hellborg

C (Centerpartiet)

Jonatan Glader
Eva Olofsson
Lars-Ivar Ericson
Johan Vesterlund
Helen Rosdahl
David Liljedal
Bengt Svensson

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Ulrika Persson
Marie Rudolfsson
Stefan Kamensky
Evelina Bladh Winborg
Krister Persson

SD (Sverigedemokraterna)

Ewa Bejvel
Fredrik Ottesen
Daniel Petersson
Sören Ravn

FiSK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Stefan Sörensson
Marcus Romedahl

FK (Frimodig kyrka)

Henning Fredriksson
Mikael Grenstedt
Nathalie Bencic

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Filip Hällefors
Christina Hansson
Jan Friheden

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Anders Lundberg
Ann-Charlotte Miller
Kristoffer Johnsson

MPSKDG (Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna)

Vlado Somljacan
Gerd Hackberg

Kr (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Alve Svensson
James Sandstedt

Församlingarnas andelar

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Allerum	861	318 570
Anderslöv	1 734	641 580
Araslöv	605	223 850
Asarum-Ringamåla	608	224 960
Barkåkra	200	74 000
Bjuv	701	259 370
Bjärnum	925	342 250
Bjärred	1 263	467 310
Björnekulla-Västra Broby	401	148 370
Blentarp	117	43 290
Broby-Emmislöv	631	233 470
Bromölla	578	213 860
Brunnby	288	106 560
Brösarp-Tranås	975	360 750
Burlöv	206	76 220
Båstad-Östra Karup	103	38 110
Dalby	508	187 960
Dalköpinge	1 445	534 650
Degeberga-Everöd	1 625	601 250
Dösjebro	863	319 310
Eslöv	5 103	1 888 110
Fjälkinge	1 028	380 360
Fridlevstad	585	216 450
Förslöv-Grevie	174	64 380
Genarp	281	103 970
Glimåkra-Hjärsås	853	315 610

Gärsnäs	1 784	660 080
Hammarlöv	1 663	615 310
Helsingborg	1 538	569 060
Hjärnarp-Tåstarp	235	86 950
Häljarp	1 126	416 620
Hässleholm	1 460	540 200
Höganäs	6	2 220
Höllviken	4 370	1 616 900
Hörby	1 669	617 530
Höör	383	141 710
Jämjö	812	300 440
Jämshög	104	38 480
Karlshamn	272	100 640
Karlskrona-Aspö	37	13 690
Kivik	302	111 740
Klippan	1 293	478 410
Knislinge	700	259 000
Kristianstad	313	115 810
Kropp	1 400	518 000
Kulla	575	212 750
Kvidinge	334	123 580
Kvistofta	1 268	469 160
Kyrkhult	7	2 590
Kågeröd-Röstänga	1 352	500 240
Källstorp	2 017	746 290
Kävlinge	1 268	469 160
Lackalänga-Stävie	541	200 170

Landskrona	1 197	442 890
Ljunits	1 012	374 440
Lomma	432	159 840
Lund	3 113	1 151 810
Lyckå	655	242 350
Löddebygden	559	206 830
Löderup	3 204	1 185 480
Lövestad	623	230 510
Malmö	3 568	1 320 160
Mjällby	166	61 420
Munka Ljungby	183	67 710
Mörnum-Elleholm	286	105 820
Nosaby	276	102 120
Nättraby-Hasslö	121	44 770
Oppmanna-Vånga	154	56 980
Osby	1 002	370 740
Perstorp	1 014	375 180
Ringsjö	542	200 540
Ronneby	3 837	1 419 690
Rödeby	38	14 060
S:t Staffan	1 434	530 580
Simrishamn	578	213 860
Sjöbo	431	159 470
Skånör-Falsterbo	12	4 440
Skivarp	702	259 740
Skurup	8	2 960
Smedstorp	489	180 930

Stora Köpinge	718	265 660
Strövelstorp	736	272 320
Svalövsbygden	1 666	616 420
Svedala	1 002	370 740
Södra Sandby	302	111 740
Sölvesborg	349	129 130
Sösåla	1 612	596 440
Tollarp	1 284	475 080
Tomelillabygden	335	123 950
Trelleborg	272	100 640
Tyringe	1 405	519 850
Uppåkra	903	334 110
Veberöd	911	337 070
Vellinge-Månstorp	1 669	617 530
Villie	1 593	589 410
Vinslöv	1 400	518 000
Vittsjö-Verum	1 300	481 000
Vollsjö	1 021	377 770
Värby	902	333 740
Vä-Skepparslöv	1 316	486 920
Västra Bjäre	97	35 890
Ystad-Sövestad	1 042	385 540
Åhus	1 213	448 810
Ängelholm	603	223 110
Örkelljunga	1 046	387 020
Örkened	204	75 480
SUMMA:	100 027	37 009 990

Lunds stifts bidrag till blommande kantzoner en surrande succé

Under 2021 togs ett nytt grepp – en glad nyhet för att gynna miljön och pollinerare som bin, humlor och andra nyttoinsekter. Lunds stifts prästlönetillgångar köpte in 1,2 ton fröer och delade ut till arrendatorer. Det resulterade i runt 100 hektar blommande kantzoner, motsvarande hela 185 fotbollsplaner.

DET ÄR EN BLÅSIG dag på de ägor som Per-Olof Andersson brukar ute på den skånska slätten i närheten av Lomma. Sedan 2009 arrenderar Per-Olof av Lunds stifts prästlönetillgångar. Totalt brukar han 280 hektar och arrendet som omfattar cirka 85 hektar är hans enda arrende.

Prästlönetillgångarnas anställda, biträdande chef och jurist Martha Henriksson-Witt och jordbruksförvaltare Hans Törnlycke, har kommit hit för att titta på resultatet av prästlönetillgångarnas bidrag till blommande kantzoner.

På fältet vi står intill vajar lila honungsört i vinden. Surret är intensivt. Humlor och bin är i full gång med att samla nektar och flyger från växt till växt framför oss.

– Med vår satsning på blommande kantzoner ville vi göra något positivt för miljön på våra jordbruksfastigheter. Vi hoppas uppmuntra fler markägare att på olika sätt bidra till en ökad biologisk mångfald – och så är det ju vackert också, kommenterar Martha Henriksson-Witt där hon skådar ut över det lila fältet.

Vad tycker du som arrendator om satsningen med att dela ut fröer?

– Ett fint initiativ! En smart idé och en bra gåva som jag nappade på. Unikt för den plats där jag sått in fröerna är att marken legat i träda i många år. Det var trevligt att det var just ett förslag och inte ett krav. Det är också positivt att det var markägaren som kom med erbjudandet, säger Per-Olof Andersson.

– Det behövdes 15 kilo per hektar och jag sådde

på runt 4,5 hektar. Totalt blev det runt 75 kilo fröer som gick åt. Det fanns två olika sorters blandningar, både ettårig och flerårig, att välja bland.

– Jag valde den fleråriga. På det här fältet där jag sått honungsört är det en väldig aktivitet när det gäller pollinering. Jag har faktiskt undrat över var alla humlor och bin kommer ifrån.

– Love is in the air, säger Martha och skrattar. Per-Olof ler och tillägger:

– För min del hade det en dubbeleffekt. Förutom att det är bra för våra insekter så är det vackert visuellt med blommor längs vägen. Det har skapat goodwill och blivit uppmärksammat.

Den intensivt lila honungsörten har lyst upp där den växer intill en starkt trafikerad väg. 15 000 bilar passerar per dygn.

– Detta kommer att fungera så länge EU ställer trädeskrav, något som är bra för naturen. EFA, ekologisk fokusareal, innebär att cirka 5 procent av marken ska avsättas. På den marken får ingen normal produktion ske, påpekar Per-Olof.

Hur gick ni på prästlönetillgångarna till väga konkret?

– Vi skickade ut ett brev till samtliga arrendatorer, som är cirka 200 till antalet, och erbjöd fröblandningar till kantzoner. Responsen var positiv. Ett 40-tal arrendatorer nappade och jag tillsammans med våra förvaltare bistod med hemleverans av fröerna, berättar Martha och fortsätter:

– Vi samordnade turerna för miljönyttans skull och det blev ett trevligt sätt att passa på att träffa våra arrendatorer. Projektet gjorde succé och blev

PER-OLOF, HANS OCH MARTHA.

även uppmärksammat i media. Vi har bestämt oss för att gå ut med erbjudande även kommande år.

– Det var rena lyxen att få hemleverans, kommenterar Per-Olof.

Hur jobbar du med miljö och hållbarhet?

– Jag följer debatten. Fälten ska hållas gröna för att på så sätt bidra till kolinlagring. Jag försöker givetvis att optimera skördarna vilket leder till bättre resursutnyttjande. Jag planerar att skaffa solceller. När det gäller exempelvis traktorer finns det än så länge inte så många miljövänliga alternativ, förklarar Per-Olof.

– Jag har investerat i bevattning eftersom vädret blivit alltmer lynnigt. Vi märker av de våtare vårarna och torrare höstarna precis tvärtemot vad växtodlingen behöver. Jag kommer att kunna bevattna en tredjedel av arealen. Det hjälper till att hålla jämnare skördar. När det gäller ytinsatserna som åtgång av diesel och gödning går det åt mer eller mindre lika mycket oavsett skördarnas storlek.

VI LEVER MED KLIMATOMSTÄLLNINGARNA

– Bara under min livstid har vi gått mot allt större extremer. Som lantbrukare lever du med att ständigt tänka på klimatet och vädret. I spannmålshanteringen har vi tagit bort den fossila energin, vi förbrukar el istället för olja genom så kallad kallluftstorkning. Solenergi är på gång. Över tid strävar vi mot att bli mer klimatneutrala.

Hur är det att arrendera av kyrkan?

– Det fungerar väldigt bra och känns som frihet under ansvar. Det är en positiv affärsrelation där jag sköter mig själv. Kontraktet och kontakten utmärks av långsiktighet och det gillar jag. Det är också uppskattat att prästlönetillgångarna bjuder in till träffar för arrendatorer med olika relevanta teman, tycker Per-Olof.

Text och foto: Maria Lundström

FAKTA

Samtliga av Lunds stifts prästlönetillgångars jordbruksarrendatorer erbjöds 2021 möjligheten att kostnadsfritt ta emot en blomsterfröblandning bestående antingen av ettåriga eller fleråriga fröer. Blandningen är speciellt framtagen i samarbete med Olssons Frö AB i Helsingborg och består bland annat av rödklöver, vitklöver och honungsört.

Förutom att bidra till en ökad biologisk mångfald ger kantzoner dessutom skydd åt fältvilt och föda åt frätande fåglar.

En av de arrendatorer som nappade på erbjudandet och tog emot fröer är Per-Olof Andersson som driver Östra Prästberga i Fjellie strax utanför Lund. Per-Olof, som har ett sidoarrende med beteckningen Lomma Prästberga 1:4, är den fjärde generationen lantbrukare i rak följd som brukar markerna. Släkten har en lång relation till Svenska kyrkan och arrenderade tidigare av Lomma församling i flera hundra år.

LUNDS STIFTS PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR
BOX 32, 221 00 LUND
TEL: 046-15 55 00 (VÄXEL)
E-POST: LUND.PLT@SVENSKAKYRKAN.SE
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/LUNDSSTIFT
ORGANISATIONSNUMMER: 845002-6839

ÅRSREDOVISNING 2021 ÄR PRODUCERAD AV
LUNDS STIFTS EGENDOMSFÖRVALTNING
GRAFISK FORM: SJUNDE.NU
TRYCK: BLOMS TRYCKERI, LUND 2022

The mark of
responsible forestry

